

ถอดเกร็ดมังกร

พิชณ เหริยุมหาสาร

คณบดี คณะบริหารธุรกิจ

ผู้อำนวยการสถาบันธุรกิจไทย-จีนวิวัฒน์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ข้อมูลรู้ลึกโลจิสติกส์จีนโดย รศ.ดร.สร้าง หงเหียน 副教授尚鸿雁 博士
ผู้อำนวยการด้านโลจิสติกส์จากมหาวิทยาลัยฉางอัน ในมณฑลซีอานของจีน ปัจจุบัน
เป็นอาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ศึกษา
วิเคราะห์ข้อมูลโลจิสติกส์จีนที่จะมีผลต่อการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไทย-จีนในด้าน
โลจิสติกส์ได้มาก จึงขอนำมาเผยแพร่ในคอลัมน์ดังต่อไปนี้

รู้ลึกโลจิสติกส์จีน

(ต่อจากอังคารที่แล้ว)

2. การเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก หรือ WTO

จีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกอย่างเป็นทางการเมื่อ 11 ธันวาคม ค.ศ. 2001 (พ.ศ.2544) ทำให้จีนได้เริ่มมีส่วนสำคัญในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลกและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของจีนตามมาดังนี้

1) มีบริษัทข้ามชาติจำนวนมากเข้าร่วมอยู่ในสมาคมการจัดซื้อของจีน เช่น บริษัท วอลล์มาร์ท (Wall Mart) ซึ่งเป็นบริษัทรายใหญ่ อันดับ 1 ใน 500 บริษัทชั้นนำของโลกได้ ย้ายสำนักงานจัดซื้อของบริษัทที่ตั้งอยู่ในฮ่องกงมาที่เมืองเซินเจิ้นแทน รวมทั้งการทยอยเข้ามาในจีนของบริษัทยูนิลีเวอร์ (Uniliver) ซึ่งจัดตั้งสำนักงานจัดซื้อขึ้นที่มหานครเซี่ยงไฮ้ อีกด้วย

2) บริษัทโลจิสติกส์ชื่อดังระดับโลกได้มีการสร้างและขยายเครือข่ายเข้ามาในจีนอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง เช่น ในปี ค.ศ.2002 (พ.ศ.2545) บริษัท แมร์คส (Maersk) ได้รับใบอนุญาตให้เปิดสาขาย่อยเพื่อดำเนินงานด้านการขนส่งในจีน ที่เมืองต้าเหลียน ในมณฑลเหลียวหนิง ในนครหนานจิง มณฑลเจียงซู และเมืองหนิงป้อ มณฑลเจ้อเจียง นครเฉิงตู มณฑลชื้อชวน และมหานครฉงชิ่ง จนปัจจุบันได้กลายเป็นบริษัทโลจิสติกส์ต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดของจีน บริษัท นิปปอนยูเซน (NYK) เป็นบริษัทขนส่งสินค้ารายใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น มีสาขาย่อยจำนวน 4 แห่งในจีน โดยได้ยื่นขอเปิดบริษัทย่อยที่มหานครเทียนจิน และที่ท่าเรือเหลียนหยุนกั่ง มณฑลเจียงซู อู๋ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ และมหานครฉงชิ่ง อีกด้วย บริษัท Exel มีสาขาค่าเงินกิจการจำนวน 15 แห่งในจีน มีพนักงานกว่า 800 คน นอกจากนี้ยังมีบริษัทชั้นนำของโลกอื่นๆ เช่น TNT มิซซูยาแอนด์โค และมิสซูชิต้า เป็นต้น ก็ได้พากันมุ่งเข้าสู่ตลาดจีนหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิกของ WTO อย่างคึกคักและรวดเร็ว

3) โครงการโลจิสติกส์ของจีนและโครงการโลจิสติกส์ในรูปการร่วมลงทุนกับต่างชาติ ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น บริษัท สายการบินเซี่ยงไฮ้ ร่วมกับ บริษัทฮิตาชิ และบริษัทขนส่งทางเรือฮ่องกงได้จัดตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์ที่ทันสมัยขึ้นที่มหานครเซี่ยงไฮ้ เป็นบริษัทร่วมลงทุนทางด้านโลจิสติกส์ที่ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงคมนาคมจีน เมื่อปี ค.ศ.2002 (พ.ศ.2545) ได้รับจัดตั้งบริษัทขนส่งสาธารณะที่ถือหุ้นบริษัทเซี่ยงไฮ้ 51 ในช่วงปีแรกของศตวรรษ 21 จีนสามารถดึงดูดเงินทุนจากบริษัท

โลจิสติกส์ต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในจีนคิดเป็นมูลค่ากว่า 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จนทำให้จีนกลายเป็นประเทศที่สามารถนำนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศได้มากที่สุดในโลก โดยเฉพาะธุรกิจทางด้านโลจิสติกส์ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดและขยายตัวอย่างรวดเร็วยิ่ง

การเข้ามาลงทุนของบริษัทต่างประเทศในจีนทำให้เกิดการพัฒนาโลจิสติกส์ในรูปแบบใหม่และเกิดการขยายตัวทางธุรกิจอย่างรวดเร็ว กล่าวโดยสรุปก็คือ รูปแบบการพัฒนาโลจิสติกส์ในจีน แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะแรก ธุรกิจโลจิสติกส์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ บริษัท โลจิสติกส์การขนส่งทางทะเล บริษัท ไชน่าโลจิสติกส์โพสท์ บริษัท ไชน่าโลจิสติกส์ออฟโมเดิร์นเทรดเทรน และบริษัท โลจิสติกส์แห่งชาติของจีน เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทต่างชาติที่เข้ามาในจีนได้ช่วยให้ภาพลักษณ์รวมของการบริหารโลจิสติกส์ในรูปแบบใหม่ในจีนได้ก่อตัวและแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ทั้งยังทำให้บริษัทโลจิสติกส์ของจีนต้องกระตือรือร้นในการปรับตัวสู่ความเข้มแข็งให้สามารถเข้าสู่การแข่งขันกับธุรกิจโลจิสติกส์ต่างๆ ในจีนช่วยให้มีความเติบโตและเข้มแข็งขึ้นอย่างรวดเร็ว

ลักษณะที่สอง เป็นการลงทุนจากบริษัทต่างประเทศในจีนโดยตรง

ลักษณะที่สาม เป็นลักษณะของบริษัทร่วมทุน กล่าวคือเป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักธุรกิจจีนและนักธุรกิจจากต่างชาติเป็นประเภทที่สร้างความเข้มแข็งและความทันสมัยของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์จีนได้มากที่สุดปัจจุบันบริษัทโลจิสติกส์ชื่อเสียงระดับโลกได้ทยอยเข้ามาลงทุนธุรกิจโลจิสติกส์ในจีนอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ธุรกิจบริการโลจิสติกส์ในจีนมีศักยภาพแข่งขันกับธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศพัฒนาแล้วได้อย่างเข้มข้น

3. จีนเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะเวลา 5 ปี ฉบับที่ 11

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 11 ของจีน ในปี ค.ศ.2006 (พ.ศ. 2549) ได้กำหนดให้ธุรกิจโลจิสติกส์เป็นธุรกิจพิเศษเฉพาะนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีนที่ได้กำหนดให้มีธุรกิจเฉพาะด้านปรากฏในแผนดังกล่าว โดยระบุว่า "เป็นการพัฒนาธุรกิจโลจิสติกส์ยุคใหม่ครั้งยิ่งใหญ่" ปี ค.ศ.2008-ปี ค.ศ.2015 (พ.ศ.2551-พ.ศ.2558) ในแผนฉบับนี้ได้มีการกำหนดโครงการเฉพาะด้านในการพัฒนาโลจิสติกส์ทั่วประเทศไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลจีนเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาธุรกิจโลจิสติกส์ซึ่งเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันธุรกิจให้บริการด้านโลจิสติกส์ในจีนได้ขยายตัวเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง เครื่องมือเครื่องใช้การเก็บสินค้า เครือข่ายทางธุรกิจระบบการจัดการขนส่งเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการแบบครบวงจร การพัฒนาโลจิสติกส์ในเขตตะวันออกและชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้ของจีนได้ยกระดับสู่แนวหน้าของโลกตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1990 เช่น การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับท่าเรือ การสร้างเส้นทางคมนาคมขนส่ง การจัดเก็บสินค้าในคลัง การกระจายสินค้า เป็นต้น นับเป็นการก้าวสู่ศักราชใหม่ของการจัดการโลจิสติกส์

ในช่วงที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต้องเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ปรากฏว่าภาคธุรกิจโลจิสติกส์ในจีนก็ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจนรัฐบาลจีนต้องยื่นมือเข้าช่วยเหลือ เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ.2009 รัฐบาลจีนได้กำหนดแผนการเยียวยาปัญหาผลกระทบโลจิสติกส์ในระหว่างปี ค.ศ.2009 ถึงปี ค.ศ.2011 (พ.ศ.2552-2554) แผนนี้คือเป็นแผนแม่บทของโลจิสติกส์ที่จะใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายว่าด้วยการฟื้นฟูและพัฒนา 10 อุตสาหกรรมหลักของจีน รวมถึงการกระตุ้นการพัฒนาธุรกิจโลจิสติกส์จีนให้ขยายตัวอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น การดำเนินงานตามแผนงานดังกล่าว นอกจากจะช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ไปได้แล้วยังช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดไป

(อ่านต่ออีกครึ่งหน้า)